

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลาย ผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะให้กฎหมายล้มละลายมีบทบัญญัติในส่วนของการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้นจากการที่กฎหมายล้มละลายได้มีการแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามหลักการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เกิดขึ้นจากปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ แนวทางที่พิจารณาจากแนวคิดเบื้องต้นของหลักกฎหมายล้มละลายที่เกิดขึ้นตั้งแต่ยุคโรมัน และได้มีการบัญญัติหลักกฎหมายล้มละลายต่อมาในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา จนมาถึงแนวคิดเริ่มต้นในการบัญญัติกฎหมายล้มละลายในประเทศไทยที่ทำให้ผู้เขียนเข้าใจได้ว่า กระบวนการล้มละลายในตอนแรกต้องการบังคับใช้กับพ่อค้าที่ทำการค้าขายระหว่างรัฐเป็นหลัก และเป็นแนวทางคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของพ่อค้าดังกล่าว ประกอบกับการป้องกันไม่ให้ลูกหนี้ที่เป็นพ่อค้ากระทำการทุจริตทางการค้าเท่านั้น

การบัญญัติกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศตามที่คุณเขียนศึกษามานั้น พิจารณาได้ว่ากฎหมายล้มละลายเป็นกระบวนการปลดปล่อยหนี้ที่ให้ลูกหนี้นำทรัพย์สินของลูกหนี้มาแบ่งเฉลี่ยชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อย่างเท่าเทียมกันเป็นกระบวนการเฉพาะที่ต้องการให้ลูกหนี้สามารถปลดปล่อยหนี้ได้ ซึ่งการให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ดังกล่าวนี้จำเป็นต้องมีมาตรการห้ามมิให้ลูกหนี้ดำเนินการทางเงินต่อไปอีกชั่วคราวหนึ่งเพื่อเป็นการลงโทษและประสงค์ที่จะให้บุคคลล้มละลายได้พิจารณาโดยต้องแท้เสียก่อนว่าความผิดพลาดในปัญหาหนี้สินเกิดขึ้นมาจากเหตุใดบ้าง ซึ่งในเบื้องต้นเริ่มมาใช้กับบุคคลทั่วไปที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว และต่อมาความเจริญทางการค้ามีความรุ่งเรืองมากขึ้น จึงเกิดแนวคิดที่จะนำเอาหลักการของกฎหมายล้มละลายมาใช้กับนิติบุคคลตามกฎหมายในรูปของห้างหุ้นส่วนและบริษัท โดยกำหนดให้มีการชำระบัญชีของนิติบุคคล และก็ตกอยู่ในสภาวะล้มละลาย ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นกรณีที่นิติบุคคลทางกฎหมายสิ้นสุดลงเท่านั้นแต่บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้บริหารยังคงดำรงอยู่และสามารถดำเนินธุรกิจอย่างอื่นต่อไปได้อีก

แนวคิดของกฎหมายล้มละลายในประเทศอังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกาได้บัญญัติหลักเกณฑ์ของการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ต้องล้มละลายทั้งลูกหนี้ที่เป็นทั้งนิติบุคคลและบุคคลธรรมดา สำหรับมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเกิดขึ้นเนื่องมาจากแนวคิดที่บุคคลธรรมดาที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญการจะให้ตกเป็นบุคคลล้มละลายอาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมได้ เพราะบุคคลที่ใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพและมีรายได้จากการทำงานประจำ หรือจากการประกอบกิจการที่ยังมีสามารถในทางเศรษฐกิจอยู่มากกว่าการตกเป็นบุคคลล้มละลาย อีกทั้งเจ้าหนี้อย่างได้ประโยชน์ในการรับชำระหนี้คืนที่มากกว่าการบังคับชำระหนี้ตามกระบวนการล้มละลาย

ในการทำวิจัยนี้ผู้เขียนได้ศึกษาถึงมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ในหลัก Chapter 7 "Liquidation" Chapter 11 "Reorganization Proceedings" (ศึกษากรณีลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา) และ Chapter 13 ของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีชื่อว่า "Adjustment of debts of an individual with regular income" ประกอบกับหลัก "Individual Voluntary Arrangement" ของประเทศอังกฤษ ซึ่งหลักทั้งสองมีความคล้ายคลึงในส่วนที่เป็นมาตรการที่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาสมัครใจยื่นคำร้องขอเข้ามาสู่กระบวนการนี้ โดยกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายที่จะทำให้ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้เข้ามาร่วมกันช่วยเหลือปัญหาทางการเงินร่วมกัน เพียงแต่กรณีของประเทศอังกฤษยังคงให้ที่ประชุมเจ้าหนี้นี้มีบทบาทในการกำหนดแผนการชำระหนี้ของลูกหนี้ต่อไปโดยการออกเป็นมติที่ประชุมเพื่อเสนอต่อศาล แต่จุดประสงค์ท้ายสุดก็เพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่เจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้เพิ่มขึ้น และลูกหนี้ไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย และยังสามารถประกอบอาชีพในสังคมได้ตลอดเวลาแม้จะเข้ากระบวนการช่วยเหลือลูกหนี้ตามหลักกฎหมายล้มละลายก็ตาม อีกทั้งยังคงรักษาทรัพย์สินของลูกยังคงอยู่ต่อไปได้เช่นเดียวกัน

สำหรับกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยนั้น ผู้เขียนได้ศึกษาพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 พร้อมทั้งฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่4) พ.ศ. 2541 และ (ฉบับที่5) พ.ศ.2542 ตามลำดับ ทำให้พิจารณาได้ว่า หลักเกณฑ์ที่จะช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายตามกฎหมายล้มละลายนั้นจะมีในส่วนของการใช้ดุลพินิจของศาลตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ตามมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติล้มละลาย ที่ให้ศาลวินิจฉัยในเหตุไม่สมควรให้ลูกหนี้ต้องล้มละลาย โดยลูกหนี้ต้องเป็นผู้พิสูจน์ให้ได้ว่ามีทรัพย์สินเพียงพอต่อการชำระหนี้ที่

เกิดขึ้นเท่านั้น และถือเป็นดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาข้อเท็จจริงในประเด็นที่ลูกหนี้คัดค้านเข้ามาซึ่งอาจไม่ทำให้เกิดแนวทางช่วยเหลือลูกหนี้ได้เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้เข้าขायมีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้วและแม้จะมีบรรทัดฐานของศาลเป็นแนวตัดสินใจไว้แล้วก็ตามก็ยังไม่เพียงพอที่จะช่วยลูกหนี้ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างเต็มที่

ในหลักกฎหมายล้มละลายยังมีหลักการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายที่ให้โอกาสลูกหนี้ได้ประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลาย ซึ่งเป็นการยากพอสมควรที่จะใช้กระบวนการประนอมหนี้ที่ต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าหนี้โดยสมัครใจเพราะเจ้าหนี้อย่อมต้องพยายามเอาเปรียบลูกหนี้มากที่สุด และคิดว่าลูกหนี้จะใช้สิทธิโดยไม่สุจริต สำหรับลูกหนี้ก็มีอคติที่คิดว่าเจ้าหนี้พยายามจะแสวงหาประโยชน์จากการประนอมหนี้ซึ่งก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจทั้งสองฝ่ายอันทำให้ผลของการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายไม่อาจบรรลุผลอย่างแท้จริงได้ และการอาศัยเฉพาะที่ประชุมเจ้าหนี้เป็นข้อตัดสินในข้อเสนอประนอมหนี้ของลูกหนี้ที่จำเป็นต้องใช้มติเสียงส่วนใหญ่ของเจ้าหนี้นั้น ทำให้เจ้าหนี้ที่มีสิทธิเรียกร้องผลประโยชน์ได้มากกว่าจะช่วยเหลือลูกหนี้ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะทำให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากการล้มละลายหรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าหลักการนี้ยังมีข้อเสียและไม่ใช่มาตรการทางกฎหมายอย่างแท้จริงที่จะทำให้ทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ได้รับประโยชน์มากที่สุดได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นพิจารณาได้ว่ากระบวนการล้มละลายสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาตามพระราชบัญญัติล้มละลายในปัจจุบันนั้นยังมีข้อจำกัดและเป็นอุปสรรคในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ต้องล้มละลาย เพราะไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เป็นสภาพบังคับให้เจ้าหนี้เข้ามาสู่กระบวนการช่วยเหลือลูกหนี้ แต่เป็นเพียงการเริ่มต้นของเจ้าหนี้เท่านั้นที่บังคับให้ลูกหนี้ถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายและบังคับชำระหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย โดยลูกหนี้ต้องรับภาระในการพิสูจน์ต่อศาลถ้าลูกหนี้ยังมีความสามารถชำระหนี้ได้จากรายได้ในอนาคตแต่ก็ยังไม่เป็นหลักประกันต่อลูกหนี้ที่จะไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายได้อย่างแท้จริง

การไม่เอื้ออำนวยและข้อจำกัดของกระบวนการพิจารณาตามมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติล้มละลายที่ใช้บังคับในปัจจุบันและกระบวนการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายที่มีต่อลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่จะไม่ให้ลูกหนี้ดังกล่าวนี้ต้องล้มละลาย สมควรที่จะนำหลักการในต่าง

ประเทศมาพิจารณาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใดที่จะนำมากฎหมายเป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ทั้งนี้ผู้เขียนมีแนวคิดว่าคุณค่าบางประเภทไม่สมควรตกล้มละลายเพราะการล้มละลายเป็นมาตรการที่ลงโทษบุคคลที่ไม่สุจริตในทางการค้าและไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้อย่างแน่นอนและยังเป็นผลเสียต่อทรัพยากรบุคคลที่ต้องถูกจำกัดให้ดำเนินการทางการเงินในสังคม รวมทั้งค่านิยมทางสังคมที่ตั้งข้อรังเกียจและไม่ไว้ใจบุคคลที่ตกเป็นบุคคลล้มละลายในเรื่องทางการเงิน ดังนั้นลูกหนี้ที่เป็นบุคคลที่ยังมีศักยภาพในการประกอบอาชีพต่างๆ ในสังคมสมควรจะรักษาสถานะของบุคคลมากกว่าการตกเป็นบุคคลล้มละลายทั้งที่ยังมีความสามารถในการหารายได้อยู่ตามปกติแม้จะมีหนี้ล้นพันตัวก็ตาม

ประการสำคัญที่ต้องพิจารณาจากปัญหาในอดีตที่เศรษฐกิจของประเทศไทยยังอยู่ในสภาวะเติบโตทางอุตสาหกรรม ธุรกิจประเภทนิติบุคคลเจริญเติบโตทางการเงินเป็นอันมากโดยส่วนใหญ่แล้วจำนวนเงินที่ได้มามีใช้ผลกำไรจากการลงทุนแต่เป็นหนี้ที่ได้มาจากการกู้เงินทั้งในและต่างประเทศแต่นำมาใช้จ่ายอย่างประมาทของผู้บริหารนิติบุคคลซึ่งต่อมาผลกระทบจากการที่เศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่สภาวะวิกฤติเศรษฐกิจนั้น ทำให้สถาบันการเงินหลายแห่งอยู่ในสภาวะล้มละลาย เป็นเหตุให้รัฐต้องออกมาตรการทางกฎหมายมาแก้ไขเศรษฐกิจและกู้เงิน จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ประเด็นสำคัญคือการแก้ไขกฎหมายล้มละลายอย่างเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้สถาบันการเงินต่างๆ ให้ยังสามารถประกอบกิจการต่อไปได้แม้จะอยู่ในสภาวะมีหนี้ล้นพันตัวแล้วก็ตาม ซึ่งในขณะนี้ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลดังกล่าวยังอยู่ในช่วงของการฟื้นฟูกิจการจากมาตรการช่วยเหลือทางกฎหมายอยู่แต่สำหรับบุคคลธรรมดาที่ได้รับผลกระทบจำนวนมากก็ต้องถูกให้ตกเป็นบุคคลล้มละลายแต่เพียงอย่างเดียวซึ่งเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง

และในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ธุรกิจการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเพิ่มมากขึ้นพร้อมๆ ทั้งภาวะเศรษฐกิจของประเทศเริ่มดีขึ้นตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจของประเทศไทยก็แปรผันตามเศรษฐกิจโลกเป็นหลัก กรณีที่จะเกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้นมาอีกรอบอาจเป็นไปได้ในทางเศรษฐศาสตร์ ดังนั้นผลกระทบจะเหมือนเช่นเดียวกับนิติบุคคล หรือสถาบันการเงินที่เผชิญอยู่นั้นจะเปลี่ยนมาเป็นบุคคลธรรมดาที่เป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศอาจจะทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อประเทศไทยมากกว่าในสถานการณ์ปัจจุบันก็เป็นไปได้ และรอให้มีแก้ไขกฎหมายล้มละลายเพื่อเพิ่มมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งบุคคลธรรมดาในขณะนั้นอาจจะไม่

ทันการเพราะได้รับบทเรียนจากสิ่งที่เกิดขึ้นมาในอดีต จึงสมควรที่จะดำเนินการให้หลักกฎหมาย ล้มละลายมีความสมบูรณ์มากที่สุด

ด้วยเหตุผลและปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจึงควรให้มีการพิจารณาที่จะบัญญัติ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายโดย มุ่งหวังให้เป็นกลไกหนึ่งภายใต้กฎหมายล้มละลายที่จะให้โอกาสลูกหนี้ดังกล่าวที่ประสบปัญหา ทางการเงินแต่ยังมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือที่ประกอบกิจการและมีรายได้ที่แน่นอน พอสมควรเพื่อนำมาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามสัดส่วนที่มากกว่าการบังคับชำระหนี้ตามกระบวนการ ล้มละลายที่ต้องขายทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ อันอาจนำมาซึ่งผลกระทบต่อลูกหนี้ ที่หมดสภาพในการประกอบอาชีพและที่ประกอบกิจการต่างๆได้ เป็นเหตุให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ที่ น้อยเกินกว่าที่สมควรจะได้อย่างแท้จริงรวมทั้งยังส่งผลเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม เป็นอย่างมาก

5.2 ข้อเสนอแนะ

มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายเปรียบเทียบกับ การประนอมหนี้ก่อนล้มละลายที่มีวัตถุประสงค์เป็นการช่วยเหลือลูกหนี้ที่เข้าข่ายมีหนี้สินล้นพ้นตัว จากข้อสันนิษฐานของกฎหมายล้มละลาย ซึ่งการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายมีการกำหนดให้มีการ ประชุมเจ้าหนี้เพื่อพิจารณาขอคำประนอมหนี้ของลูกหนี้และหากลูกหนี้ขอประนอมหนี้ได้ สำเร็จลูกหนี้จะไม่ตกเป็นบุคคลล้มละลายแต่หากการประนอมหนี้ไม่สำเร็จแล้วศาลต้องมี คำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายทันที เนื่องจากการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายยังมีแนวคิดที่ให้ เจ้าหนี้เป็นผู้ตัดสินใจในการขอประนอมหนี้ของลูกหนี้อยู่ซึ่งเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่าการที่เจ้าหนี้ พ้องคดีล้มละลายอันเนื่องมาจากการตกลงระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ในกระบวนการทางแพ่งทั่วไป ไม่อาจสำเร็จลงได้และเจ้าหนี้ต้องใช้กฎหมายล้มละลายเป็นเครื่องมือบังคับลูกหนี้อีกทางหนึ่งซึ่งไม่ แน่แน่นอนว่าลูกหนี้จะยอมรับในเงื่อนไขของลูกหนี้มากนักน้อยอย่างไรแต่สุดท้ายมีทางเดียว ถ้าลูกหนี้ไม่ ยอมรับเงื่อนไขที่เป็นผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ทั้งหลายแล้ว ลูกหนี้ก็ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ต่อไป

ฉะนั้น จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะได้มีการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยให้มีความสมบูรณ์มากขึ้นกับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเกี่ยวกับการใช้มาตรการทางกฎหมายที่ให้อำนาจศาลเป็นผู้พิจารณาเกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ให้มีความเท่าเทียมกันโดยเจ้าหนี้ต้องยอมเสียผลประโยชน์บางส่วนในหนี้ที่เกิดขึ้นและลูกหนี้ต้องยอมรับที่จะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้มากกว่าการบังคับชำระหนี้ตามกฎหมายล้มละลายโดยมีมาตรการคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าหนี้ที่เข้ามาในกระบวนการนี้และยอมให้ลูกหนี้ได้รับการปลดปล่อยหนี้ได้เช่นกัน ดังนั้นผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะบางประการที่ถือเป็นการหลักในการแก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงกฎหมายล้มละลายที่มีวัตถุประสงค์ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้รับโอกาสที่จะให้กระบวนการทางกฎหมายเป็นเครื่องมือช่วยและเป็นทางเลือกให้ไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายในขณะที่ลูกหนี้ดังกล่าวยังมีศักยภาพทางเศรษฐกิจและยังสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ในอนาคต เป็นลำดับดังต่อไปนี้ คือ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้อำนาจของศาลตามมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติล้มละลายที่กำหนดเงื่อนไขให้ศาลใช้ดุลพินิจของศาลตามพฤติการณ์ของคดีล้มละลายที่อาศัยเหตุที่ว่า “เหตุอื่นที่ไม่ควรให้ลูกหนี้ล้มละลาย” ตามแนวบรรทัดฐานของศาลมีพิจารณากำหนดเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจน เช่น ลักษณะของลูกหนี้ที่ประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ความสามารถของตนที่จะยังมีความสามารถหารายได้มาชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ได้ในอนาคต หรือลักษณะของอาชีพที่ทำอยู่ไม่สมควรให้ตกเป็นบุคคลล้มละลาย เป็นต้น

2. การเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายที่เป็นการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายตามแบบอย่างของการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้นิติบุคคลที่มีขึ้นตามพระราชบัญญัติล้มละลายที่แก้ไขใหม่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ที่กำหนดไว้ในหมวด 3/1 ที่เรียกว่า กระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ตั้งแต่มาตรา 90/1- 90/90 แต่สำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาในกรณีของการประนอมหนี้ก่อนล้มละลายเป็นเพียงมาตรการของความสมัครใจระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้เท่านั้น สมควรที่จะกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายที่จะให้โอกาสลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาให้สามารถยื่นคำร้องขอเพื่อใช้มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ภายใต้กฎหมายล้มละลายได้เช่นเดียวกับลูกหนี้นิติบุคคล เพื่อให้ลูกหนี้ดังกล่าวสามารถจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่ากระบวนการตามกฎหมายล้มละลายในชั้นประนอมหนี้ก่อน

ล้มละลายโดยไม่ต้องอาศัยความสมัครใจของเจ้าหนี้ ซึ่งถือเป็นทางเลือกหนึ่งของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ต้องการจะรักษาทรัพย์สินบางอย่างหรือทั้งหมดไว้ต่อไปและไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายนี้จะมีหลักเกณฑ์และกระบวนการที่ควรเพิ่มเติมไว้ในกฎหมายล้มละลายเป็นดังนี้

1) มาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งผู้เขียนได้พิจารณาจากหลักของกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศที่สำคัญ โดยในประเทศสหรัฐอเมริกาจะบัญญัติไว้ใน Bankruptcy Code Title 11 Chapter 13 (Adjustment of Debt of an Individual with Regular Income) ที่มีชื่อเรียกว่า "การจัดการหนี้สินของบุคคลธรรมดาที่มีรายได้ประจำ" กับของประเทศอังกฤษ คือ หลัก Individual Voluntary Arrangements ใน Insolvency Act 1986 ที่มีชื่อเรียกว่า "การจัดการหนี้ของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาโดยสมัครใจ" ทำให้เข้าใจได้ว่ามาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ต้องล้มละลายสมควรบัญญัติไว้ภายใต้กฎหมายล้มละลาย และควรจะมีชื่อให้เรียกกระบวนการนี้ว่า "กระบวนการพิจารณาจัดการหนี้ของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา" โดยกำหนดเพิ่มเติมไว้ในตอนท้ายของส่วนที่ 6 ตามกระบวนการประนีประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย ที่กำหนดเป็นส่วนที่ 6/1 ซึ่งเริ่มตั้งแต่ มาตรา 60/1 เป็นต้นไป

2) การที่จะพิจารณาได้ว่าลูกหนี้ที่จะใช้มาตรการนี้ได้นั้นต้องผ่านหลักเกณฑ์เบื้องต้นของกฎหมายล้มละลายมาแล้วตามมาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10 แล้วแต่กรณี จนศาลได้พิจารณาตามมาตรา 14 เป็นที่เรียบร้อยเสียก่อน ซึ่งในกระบวนการนี้กำหนดให้ลูกหนี้อาจยื่นคำร้องเข้ามาก่อนจะถูกเจ้าฟ้องเป็นคดีล้มละลายได้โดยสมัครใจ หรือจะยื่นคำร้องขอต่อเมื่อศาลพิจารณาแล้วว่าลูกหนี้มีหนี้สินล้นพ้นตัวตามคำฟ้องของเจ้าหนี้ได้ตลอดเวลาจนกว่าศาลจะมีคำสั่งให้ตกเป็นบุคคลล้มละลายซึ่งอาจอยู่ในช่วงที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก็ได้ และมาตรการทางกฎหมายของกระบวนการดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ทันทีที่ศาลรับคำร้องของลูกหนี้ไว้พิจารณา

3) การกำหนดคุณสมบัติของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่จะเข้ามาในมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้นั้น ส่วนสำคัญที่ลูกหนี้ต้องพิจารณา คือ ลูกหนี้ต้องมีรายได้ที่แน่นอนพอสมควรที่จะได้รับมาในอนาคตเพียงพอต่อการชำระหนี้คืนให้แก่เจ้าหนี้ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการชำระหนี้ที่เสนอต่อเจ้าหนี้เมื่อหักออกจากค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตตามสมควรแล้ว ทั้งนี้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้ครอบคลุมลูกหนี้ที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจและที่ประกอบธุรกิจด้วย เพราะการประกอบธุรกิจบางประเภทอาจจะคาดการณ์ได้ว่าลูกหนี้มีหนทางที่จะหารายได้มาชำระหนี้

ให้แก่เจ้าหนี้ได้ ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไปเพียงแต่สมควรให้ลูกหนี้ดังกล่าวนี้ได้รับสิทธิตามมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ได้เช่นกัน ผู้เขียนจึงเสนอความเห็นว่าคุณนิยามศัพท์ของคำว่า “ลูกหนี้” ในมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายนั้น ควรให้ความหมายว่า ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจ หรือประกอบธุรกิจก็ตาม แต่ต้องมีรายได้ที่แน่นอนอันเกิดขึ้นในอนาคตที่สามารถชำระหนี้คืนได้ตามแผนการชำระหนี้ จากคำนิยามนี้ ถือเป็นแนวพิจารณาให้ศาลใช้ดุลพินิจว่ารายได้ที่ลูกหนี้เสนอเข้ามาที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตมีแหล่งที่มาชัดเจนเพียงใดและในส่วนของลูกหนี้ที่ประกอบกิจการจะกำหนดขั้นตอนเพิ่มเติมอีกประการหนึ่ง คือการให้เจ้าหนี้ของลูกหนี้ดังกล่าวเข้ามาพิจารณาแผนการชำระหนี้โดยการนำกระบวนการที่ประชุมเจ้าหนี้มาให้เจ้าหนี้ได้มีโอกาสตรวจสอบความสามารถในการหารายได้ของลูกหนี้ในการประกอบกิจการว่ารายได้ที่ลูกหนี้เสนอให้ศาลพิจารณานั้นมีเหตุผลตามสภาพกิจการของลูกหนี้อย่างแท้จริงและเมื่อเจ้าหนี้อยอมรับแผนการชำระหนี้แล้วศาลต้องอนุมัติแผนการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่ประกอบกิจการเท่านั้น ซึ่งในที่สุดท้ายศาลจะต้องพิจารณาเฉพาะในประการที่แผนการชำระหนี้ของลูกหนี้จะประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน ซึ่งเปรียบเทียบกับจำนวนหนี้สินของลูกหนี้และประโยชน์ที่เจ้าหนี้จะต้องได้รับมากกว่าการบังคับชำระหนี้ตามกระบวนการล้มละลายเมื่อตกเป็นบุคคลล้มละลาย

4) การกำหนดมาตรการทางกฎหมาย ซึ่งโดยหลักสำคัญของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ไม่ให้ล้มละลายต้องมีมาตรการทางกฎหมายมารองรับเช่นเดียวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ คือ มาตรการบังคับหยุดพักชำระหนี้ ที่ห้ามเจ้าหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้สิทธิบังคับชำระหนี้แก่ลูกหนี้ในทุกทางไม่ว่าจะเป็นทางคดีแพ่งสามัญ หรือคดีล้มละลายก็ตาม ทั้งนี้ลูกหนี้มีสิทธิก่อนนี้ได้ อีกทั้งเฉพาะที่จำเป็นเกี่ยวกับการดำรงชีพเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามเจ้าหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้องอาจขอบรรเทาจะผลการบังคับตามมาตรการหยุดพักชำระหนี้ของลูกหนี้ได้เฉพาะที่ปรากฏว่าลูกหนี้ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตกับทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของเจ้าหนี้และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งศาลต้องพิจารณาและอาจให้มีการบังคับชำระหนี้บางส่วนหรือยกเลิกกระบวนการช่วยเหลือลูกหนี้ได้ โดยเป็นการป้องกันการใช้มาตรการบังคับหยุดพักชำระหนี้ในส่วนของเจ้าหนี้แต่ละราย ซึ่งจะมีผลทำให้เจ้าหนี้ทุกคนต้องเข้ามาเจรจากันภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนดตามที่ผู้เขียนได้เสนอไปแล้วในบทที่ 4

5) การกำหนดกระบวนการช่วยเหลือลูกหนี้ เป็นขั้นตอนปฏิบัติทั้งเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และศาล รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระบวนการพิจารณาและดำเนินการจะต้องกำหนดรายละเอียดที่สำคัญไว้ เช่น การเสนอรายงานเกี่ยวกับรายละเอียดของทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ทั้งหมด การ

กำหนดแผนการชำระหนี้ของลูกหนี้ การอนุมัติแผนการชำระหนี้ ขั้นตอนการดำเนินการตามแผนการชำระหนี้ การพิจารณาปลดปล่อยหนี้ การแก้ไขแผนการชำระหนี้ทั้งก่อนและหลังที่แผนการช่วยเหลือการชำระหนี้ที่ได้รับการอนุมัติแล้ว รวมทั้งการยกเลิกแผนการชำระหนี้และการยกเลิกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ด้วยที่ต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจนซึ่งคล้ายกับกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล ทั้งนี้รายละเอียดอื่นสามารถกำหนดเอาไว้ได้ตามความเหมาะสมเพื่อการดำเนินการเป็นไปอย่างชอบธรรมทั้งลูกหนี้และเจ้าหนี้

6) การแต่งตั้งผู้ดูแลแผนการชำระหนี้ ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีชื่อเรียกว่า ว่า "Trustee" ที่กำหนดไว้ในหลัก Chapter 7 Chapter 11 และ Chapter 13 ซึ่งมีหน้าที่เพียงผู้ดูแลแผนการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ และรายงานให้ศาลทราบเท่านั้น กับ "Nominee" ในหลัก Individual Voluntary Arrangements ของประเทศอังกฤษที่กำหนดให้มีสิทธิและหน้าที่ในการตรวจสอบและพิจารณาแผนการจัดการหนี้ของลูกหนี้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่มากกว่าทรัสต์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบกับเมื่อเปรียบเทียบสิทธิและหน้าที่ของผู้ทำแผนและผู้บริหารแผนภายใต้กฎหมายฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายล้มละลายของประเทศที่ต้องทำหน้าที่ควบคุม ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา และตรวจสอบการดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งในกรณีของมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาสมควรที่จะกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามกฎหมายล้มละลายมีหน้าที่เป็นผู้ดูแลแผนการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามมาตรการนี้เช่นเดียวกับหลักกฎหมายฟื้นฟูกิจการ พร้อมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ให้มีการตรวจสอบและเป็นผู้ปรึกษาแผนการจัดการหนี้ของลูกหนี้ที่ศาลอาจพิจารณาแต่งตั้งบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดทำหรือแผนการจัดการหนี้เมื่อลูกหนี้หรือเจ้าหนี้อำนาจขอเข้ามาด้วย เพื่อลูกหนี้เข้ามาจัดการหนี้ตามกระบวนการช่วยเหลือลูกหนี้ดังกล่าวนี้ได้มีประสิทธิภาพ

7) การกำหนดหลักเกณฑ์ยกเลิกแผนการชำระหนี้ และมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ ตามกรณีที่เกิดขึ้นซึ่งมีอยู่ 2 ประการหลัก คือ การยกเลิกจากสาเหตุที่ลูกหนี้ดำเนินการตามแผนชำระหนี้เสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งศาลจะต้องมีคำสั่งให้ยกเลิกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย กับเหตุจากการใช้สิทธิไม่สุจริตของลูกหนี้เองหรือลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการชำระหนี้ได้อย่างสิ้นเชิง ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นในกรณีประเด็นส่วนท้ายนี้เมื่อลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ตกอยู่ในข้อสันนิษฐานว่าเป็นบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัวอยู่แล้วสมควรให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายในขั้นตอนที่ศาลต้องมีคำสั่งให้ตกเป็นบุคคลล้มละลายต่อไปโดยไม่ต้องพิจารณาถึงเหตุอื่นที่ไม่สมควรให้ล้มละลาย โดยการกำหนดเป็นมาตรการบังคับทางกฎหมาย

และให้ถือว่าสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ยังคงมีอยู่ตามมูลหนี้เดิมก่อนที่ศาลจะมีการอนุมัติแผนการชำระหนี้

8) การกำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิของลูกหนี้ตามกระบวนการนี้ ในหลักของต่างประเทศโดยเฉพาะของประเทศสหรัฐอเมริกา ตาม Chapter 13 กำหนดให้ใช้สิทธิตามแผนการชำระหนี้ภายใน 5 ปี เท่านั้น แต่ผู้เขียนมีความเห็นว่าในกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายล้มละลายของประเทศไทยนั้นให้โอกาสลูกหนี้ได้รับการฟื้นฟูกิจการมากที่สุดถึง 7 ปี ดังนั้นสำหรับแผนการชำระหนี้ของบุคคลธรรมดาอย่างน้อยสมควรให้ระยะเวลาที่เหมาะสมเท่ากับลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล คือ อย่างน้อยต้องไม่เกินกำหนด 7 ปี ซึ่งอย่างไรก็ตามในส่วนนี้อาจจะให้อำนาจศาลพิจารณาถึงความเหมาะสมว่าแผนการชำระหนี้ถ้ายังดำเนินต่อไปแล้วใกล้จะชำระหนี้ตามแผนจนหมดก็สมควรขยายระยะเวลาต่อไปอีกได้

9) การที่ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะใช้สิทธิตามมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ดังกล่าวนี้ ต้องถูกจำกัดในเหตุที่ได้มีการยื่นคำร้องเข้ามาแล้วแม้จะยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนชำระหนี้จนเสร็จสมบูรณ์ หรือศาลได้มีการยกเลิกแผนการชำระหนี้และยกเลิกกระบวนการช่วยเหลืออันเนื่องมาจากเหตุที่กำหนดไว้เป็นหลักของกฎหมาย ซึ่งเป็นการห้ามไม่ให้ลูกหนี้ดังกล่าวใช้สิทธิตามมาตรการนี้อีกภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่ศาลได้เคยอนุมัติแผนการชำระหนี้ หรือมีการยกเลิกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ หรือได้มีการดำเนินการตามแผนชำระหนี้จนเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้ลูกหนี้ที่เพียงยื่นคำร้องขอเข้ามาและศาลยังไม่ได้อนุมัติแผนการชำระหนี้ก็ยังมีสิทธิดำเนินการตามมาตรการนี้ได้ตลอด

ดังนั้นสำหรับมาตรการในการช่วยเหลือไม่ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องล้มละลายถือเป็นทางเลือกของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาอีกทางหนึ่งที่ให้โอกาสลูกหนี้ไม่ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งผู้เขียนเพียงต้องการให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดามีสิทธิเท่าเทียมกับลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลโดยอาศัยหลักกฎหมายล้มละลายในต่างประเทศมาสร้างหลักเกณฑ์การบังคับทางกฎหมายเพื่อให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้รับการช่วยเหลือจัดการหนี้เช่นเดียวกับลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลเช่นเดียวกัน ถึงแม้ในกฎหมายล้มละลายจะมีมาตรการประนีประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย และแนวคิดที่ให้อำนาจศาลพิจารณาสภาพของลูกหนี้ว่าสมควรต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เช่นเดียวกับกฎหมายล้มละลายของประเทศไทย แต่เพราะแนวคิดที่บุคคลธรรมดาบางประเภทที่โดยหลักแล้วไม่สมควรต้องใช้กฎหมายล้มละลายมาบังคับแม้จะเข้าหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย

ล้มละลาย เพราะการตกเป็นบุคคลล้มละลายอาจไม่ช่วยให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบังคับชำระหนี้คืนแก่เจ้าหนี้ แต่ให้บุคคลดังกล่าวยังคงอยู่ในสังคมโดยไม่ต้องล้มละลายและได้รับการปลดเปลื้องหนี้บางส่วนจากความยินยอมของเจ้าหนี้ พร้อมทั้งมีการชำระหนี้ที่มีอยู่คืนเจ้าหนี้ตามมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ภายใต้กฎหมายล้มละลายโดยเงื่อนไขที่การชำระหนี้ดังกล่าวต้องทำให้เจ้าหนี้ได้รับผลตอบแทนมากกว่าการบังคับชำระหนี้เอากับทรัพย์สินของลูกหนี้ทั้งหมดตามกระบวนการล้มละลายทั่วไป ซึ่งการลงโทษให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องตกเป็นบุคคลล้มละลายสำหรับบุคคลธรรมดาบางประเภทนั้นจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะหลักการและแนวคิดในการช่วยเหลือลูกหนี้ของผู้เขียนในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่ยังมีศักยภาพในการมีรายได้ในอนาคตที่เกิดจากการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ โดยลูกหนี้ยังสามารถรักษาสถานะของบุคคลทางสังคมได้ต่อไปมากกว่าการตกเป็นบุคคลล้มละลาย

3. ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่จะต้องผ่อนปรนผลกระทบจากการที่ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาเคยตกเป็นบุคคลล้มละลายให้สามารถเข้ามาสู่สังคมได้ ทั้งนี้ในต่างประเทศได้รับการยอมรับโดยเปิดเผยว่าถือเป็นทางเลือกอีกประการหนึ่งสำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหาทางการเงินอันตกอยู่ในสภาพหนี้สินล้นพ้นตัวให้ได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น จากแนวคิดดั้งเดิมที่คิดว่าบุคคลล้มละลายเป็นบุคคลที่ขาดความเชื่อถือในการทำงานและเกี่ยวกับการเงิน ทำให้บุคคลที่ตกเป็นบุคคลล้มละลายต้องสูญเสียสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในสังคมถึงแม้จะพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายแล้วก็ตามซึ่งแตกต่างจากนิติบุคคลที่เมื่อมีการชำระบัญชีทางการเงินก็เริ่มต้นใหม่ได้ต่อไป ผู้เขียนมีความเห็นว่ากฎหมายล้มละลายเป็นกฎหมายมหาชนที่กำหนดหลักเกณฑ์ให้บุคคลล้มละลายเป็นเสมือนบุคคลที่ขาดความน่าเชื่อถือทางการเงินอย่างถาวรและการตกเป็นบุคคลไม่สมควรให้มีการเริ่มต้นใหม่ในการการเงินได้เนื่องจากสังคมมีความเชื่อที่ว่าบุคคลดังกล่าวไม่สมควรจะดำเนินกิจกรรมทางการเงินได้อีกต่อไปทั้งในการประกอบกิจการและการประกอบอาชีพ จนกฎหมายอื่นๆ นำไปเป็นหลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานในการจำกัดความสามารถของบุคคลโดยเฉพาะในส่วนของหน่วยงานราชการที่มีการกำหนดเป็นคุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งที่บุคคลที่เคยตกเป็นบุคคลล้มละลายจะไม่มีที่น่าเชื่อถือทางการเงินได้เลยซึ่งเป็นการไม่เป็นธรรมกับบุคคลที่เคยตกเป็นบุคคลล้มละลาย ดังนั้นสมควรอย่างยิ่งที่ควรจะมีการแก้ไขแนวคิดที่เป็นหลักการในกฎหมายล้มละลายให้มีการกำหนดไม่ให้นำตกเป็นบุคคลล้มละลายแล้วพ้นหรือปลดจากการล้มละลายแล้วจะเป็นข้อห้ามในกฎหมายอื่นๆ โดยในเริ่มแรกควรที่จะกำหนดเป็นการยกเว้นในมี

ไว้ในกฎหมายล้มละลายเพื่อเป็นการเปลี่ยนแนวคิดของบุคคลในสังคมให้เข้าใจถึงหลักเกณฑ์ของกฎหมายล้มละลายอย่างแท้จริงว่ามีการกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการจัดการหนี้ที่มีอยู่ของลูกหนี้ที่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัวเพื่อให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้โดยเท่าเทียมกันอันเนื่องมาจากการให้ลูกหนี้ดังกล่าวสามารถกลับเข้ามาสู่สังคมได้ดั้งเดิมมากกว่าการถูกเจ้าหนี้ทั้งหลายบังคับชำระหนี้อยู่ตลอดเวลาจนไม่อาจปลดจากหนี้ได้เลยถ้าไม่มีกระบวนการล้มละลายมาปลดเปลื้องหนี้ให้ซึ่งเป็นผลดีแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ โดยเปิดโอกาสสำหรับบุคคลที่เคยตกเป็นบุคคลล้มละลายอันไม่ได้เกิดจากทุจริต ให้สามารถเข้ามาประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพในสังคมได้มากขึ้น ประกอบกับกฎหมายล้มละลายถือเป็นกฎหมายที่มีส่วนสำคัญเกี่ยวพันกับเศรษฐกิจของประเทศ การปรับปรุงให้กฎหมายล้มละลายมีความทันสมัยอยู่เสมอจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง